

A szovjethatalom megszilárdításáért folytatott harc

(idézet: *A Szovjetunió története című könyvből*)

Az agrárforradalom kibontakozása - 2. rész

Amint a szocializálásról szóló alaptörvény előírta, a parasztek községenként választhattak, körzetenként teljesen szabadon dönthettek a földhasználat formájáról.

Ha akarták, szövetkezetbe tömörültek, ha nem, valamely általuk megállapított norma szerint feloszthatták egymás közt a földet.

A felosztás módja és a normák megállapítása egyedül az adott község vagy körzet osztály-erőviszonyaitól függött.

Mindemellett a törvényben világosan kifejezésre jutott, hogy a Népbiztosok Tanácsának rokonszenve nem a viszonylag kisebb előrehaladást jelentő földosztás, hanem a paraszti szövetkezés, a nagyüzemi szocialista mezőgazdaság megszervezése felé hajlik.

Roppant horderejű volt az a rugalmas döntés, hogy a szovjethatalom alternatív lehetőségként megengedte a kisparaszti használatba történő földosztást.

A bolsevikok azonban 1918 első felében nemcsak propagálták, nemcsak kezdeményezték a szövetkezeti gazdaságokat (a kommunákat, az arteleket), de nyomatékosan éreztették rendeleteikben, hogy az utóbbiak kifejlesztését közelinek tartják.

A szocialista forradalom utáni hónapokban — az engedmények ellenére — olyan általános elvárás, feltételezés élt a párt és a kormány vezetőinek körében, hogy a kollektivizálás küszöbön áll, s ennek érdekében azonnal gyakorlati mozgalmat kell indítani.

Ez a feltételezés illúzióknak bizonyult.

A parasztság túlnyomó többsége az egyenlősítő földosztás mellett foglalt állást.

Csak a volt uradalmi cselédek és a legszegényebb gazdák léptek a kommunák, illetve az artelek kollektív gazdálkodásának útjára.

A földosztás kétféleképpen történt.

A Központi Feketeföld-övezetben (Ukrajna és Dél-Oroszország különösen termékeny zónájában), a Volga-vidéken és néhány központi ipari területen minden földet felosztás alá vontak és — az eszer agrárszakértők bonyolult normarendszerét félretéve — a családtagok száma szerint juttattak belőle.

Másutt a már meglévő paraszti gazdaságokat egészítették ki úgy, hogy megfeleljenek a „fogyasztási vagy munkanorma” követelményeinek.

A paraszti kézre került új földek mennyisége természetesen a volt úri birtokok nagyságától függött.

A nyugati kormányzóságokban, ahol különösen nagy latifundiumok voltak, a korábban paraszti tulajdonban levő föld 58%-nak megfelelő úri birtokot osztottak ki; az arány a Volga-vidéken 16%-os, az Urál vidékén pedig csak 5%-os volt.

A földosztások kielezték a szegényparasztság és a kulákok ellentétét.

Az első földosztáskor a gazdagparasztek több helyütt arra használták fel megőrzött politikai és közigazgatási pozícióikat, hogy a szegényparasztokat megrövidítve, jogtalanul eltulajdonítsák az elkobzott földek és termelési eszközök egy részét.

Más oldalról állandó összetűzésekre adott okot, hogy a szegényparasztság a földosztás során valóban komolyan vette az egyenlősítés elméletét, s a kulákbirtokok megcsapolását követelte.

E küzdelem szorosan összefüggött a szocialista forradalom kiterjesztéséért és megszilárdításáért folyó harccal, mert a gazdagparasztság nyíltan szembefordult a szovjethatalommal.

A Szovjetek Központi Végrehajtó Bizottságának 1918. június 11-én kelt dekrétuma szegényparaszti bizottságok felállítását rendelte el a gabonakészletek, a közszükségleti cikkek és a termelési eszközök felosztása, valamint a gazdagparaszti gabonafeleslegek begyűjtése céljából.